

บทบรรณาธิการ

คำถาม คดีก่อน ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยวินิจฉัยว่า ท. มิใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน การสอบสวนจึงเป็นไปโดยมิชอบ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง จะถือว่าคดีก่อนศาลได้วินิจฉัยในความผิดซึ่งได้ฟ้องอันจะเป็นเหตุให้สิทธิของ ท. ที่จะนำคดีมาฟ้องระงับสิ้นไปหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๘๓๘/๒๕๕๕ คดีก่อนพนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ เวลากลางวัน จำเลยทั้งสามทำให้เสียหายบ้านพิพาทในคดีนี้ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ เวลาประมาณ ๑๓ นาฬิกา จำเลยทั้งสามกระทำความผิดฐานบุกรุกและทำให้เสียหายซึ่งบ้านพิพาทหลังเดียวกันและการบุกรุกก็เป็นการบุกรุกเข้าไปเพื่อรื้อถอนบ้านพิพาทในวันเดียวกัน ดังนี้ การกระทำของจำเลยทั้งสามในความผิดทั้งสองคดีจึงเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องไม่ขาดตอน อันเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท การกระทำของจำเลยทั้งสามที่โจทก์บรรยายฟ้องคดีนี้และคดีก่อนเป็นการกระทำอันเดียวกัน แต่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นยกฟ้องโดยวินิจฉัยเพียงว่า ท. โจทก์มิใช่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย จึงมิใช่ผู้เสียหายไม่มีอำนาจร้องทุกข์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน การสอบสวนของพนักงานสอบสวนจึงเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ โดยยังมีได้วินิจฉัยถึงการกระทำของจำเลยทั้งสามตามข้อกล่าวหาของโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคำพิพากษาที่ได้วินิจฉัยในความผิดซึ่งได้ฟ้องอันจะเป็นเหตุให้สิทธิของโจทก์ที่จะนำคดีมาฟ้องใหม่ระงับสิ้นไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีก่อน ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้โจทก์มิได้ยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๑๒/๒๕๒๗ โจทก์เคยฟ้องจำเลยมาครั้งหนึ่ง ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องโดยวินิจฉัยว่าโจทก์มิใช่ผู้เสียหาย เพราะโจทก์มิได้บรรยายฟ้องโดยแจ้งชัดถึงอำนาจฟ้องของโจทก์ โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ด้วยข้อหาเดียวกันนั้นต่อศาลชั้นต้นเดียวกัน โดยบรรยายอำนาจฟ้องของโจทก์ให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้สิทธินำคดีมาฟ้องของโจทก์ยังหาได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ไม่ เพราะศาลยังมีได้วินิจฉัยชี้ขาดการกระทำความผิดของจำเลย แต่การที่โจทก์ฟ้องคดีใหม่ในระหว่างที่คดีเดิมอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกานั้น ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ (๑) ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยข้อหาปล้นทรัพย์รถยนต์ราคา ๘๔๐,๐๐๐ บาท ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้เสียหายซื้อรถยนต์มาด้วยเงินดาวน์ ๑๖๐,๐๐๐ บาท และผ่อนชำระบริษัทไฟแนนซ์เดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท ได้เพียง ๓ เดือน ดังนี้ ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกร้องราคารถยนต์ที่สูญหายไปเนื่องจากการกระทำความผิดจำนวนเท่าใด

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๕๘๓๑/๒๕๕๕ โจทก์ร่วมซื้อรถยนต์มาด้วยเงินดาวน์ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ บาท และผ่อนกับบริษัทไฟแนนซ์เดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท ได้เพียง ๓ เดือน เท่ากับ โจทก์ร่วมชำระเงินค่ารถยนต์ไป ๑๙๖,๐๐๐ บาท โจทก์ร่วมมีสิทธิที่จะเรียกร้องราคารถยนต์ที่สูญหายไปเนื่องจากการกระทำความผิดคืนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ จำนวน ๑๙๖,๐๐๐ บาท ไม่ใช่ ๘๔๐,๐๐๐ บาท เพราะมิฉะนั้นโจทก์ร่วมย่อมได้กำไรเกินกว่าราคาที่สูงสูญหายไปซึ่งไม่ถูกต้อง และจำเลยทั้งสามอาจต้องชำระราคารถยนต์ซ้ำซ้อนในกรณีบริษัทประกันภัยใช้สิทธิไล่เบี้ยฟ้องคดีแพ่ง ซึ่งเป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบมาตรา ๒๔๖ และมาตรา ๒๔๗

คำถาม บันทึกรับคำให้การของผู้เสียหายในชั้นสอบสวน หากศาลออกหมายจับ แต่ไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความ ศาลจะรับฟังบันทึกคำให้การของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนดังกล่าวได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๙๓๖๔/๒๕๕๕ ผู้เสียหายได้รับหมายเรียกให้มาเป็นพยานที่ศาล แต่ถึงวันนัดกลับไม่มาศาลและไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้อง ศาลชั้นต้นจึงออกหมายจับผู้เสียหายเพื่อเอาตัวมาเป็นพยาน แต่ก็ไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความต่อศาล ถือได้ว่ามีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็นและได้ยินในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น ศาลสามารถนำพยานบอกเล่านี้ (คำให้การของผู้เสียหายในชั้นสอบสวน) ไปฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้ ไม่ได้ต้องห้ามมิให้รับฟังเสียเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒)

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาและคำสั่งศาลชั้นต้นที่ประทับฟ้อง ให้คืนฟ้องโจทก์เพื่อให้นำไปดำเนินคดีในศาลที่มีอำนาจ จำเลยฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๑๙๘๕/๒๕๕๕ ศาลชั้นต้นเห็นว่า การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ พิกษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นว่า คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น พิกษายกคำพิพากษาและคำสั่งศาลชั้นต้นที่ประทับฟ้อง ให้คืนฟ้องโจทก์เพื่อให้นำไปดำเนินคดีในศาลที่มีอำนาจ มีผลเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง จำเลยฎีกาไม่ได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

คำถาม ผู้เสียหายไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุและไม่เห็นเหตุการณ์ จะมีอำนาจที่จะจับกุมผู้กระทำความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๒/๒๕๕๕ ขณะเกิดเหตุที่จำเลยแทงผู้ตาย ผู้เสียหายไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุและไม่เห็นเหตุการณ์ โดยผู้เสียหายยืนอยู่ห่างจากที่เกิดเหตุประมาณ ๕๐ เมตร มองไม่เห็นที่เกิดเหตุเพราะมีร้านค้าบังอยู่ ผู้เสียหายซึ่งเป็นราษฎรจึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะจับกุมจำเลยได้ เพราะมิใช่เป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๗๗ การที่ผู้เสียหายจะจับจำเลยและใช้ไม้กระบองฟาดไปที่หลังจำเลย จำเลยย่อมมีสิทธิป้องกันตนเองได้ แต่การที่จำเลยจับไม้กระบองผู้เสียหายไว้แล้วใช้มีดแทงผู้เสียหายไปถึง ๓ ครั้งที่ชายโครงซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญ และอาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันสามสำนวน หากผู้เสียหายทั้งสามสำนวนยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการเพียงบางสำนวน ผู้เสียหายจะมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ในสำนวนที่ตนไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๖๒/๒๕๕๕ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันกับอีก ๒ คดี โดยโจทก์ร่วมที่ ๓ ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๔๒๔๙/๒๕๔๖ ของศาลชั้นต้น ซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ แต่โจทก์ร่วมที่ ๓ ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ในสำนวนคดีนี้ซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๗ ดังนั้น แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันสามสำนวน และโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายทั้งสามสำนวนก็ตาม เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๓ ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีอาญาสำนวนนี้ซึ่งพนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยที่ ๗ ต่อศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ โจทก์ร่วมที่ ๓ จึงไม่ใช่โจทก์ร่วมในสำนวนคดีนี้ โจทก์ร่วมที่ ๓ อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๗ ไม่ได้ ส่วนการที่ศาลชั้นต้นสั่งให้รวมการพิจารณาพิพากษาคดีนี้กับอีก ๒ คดี เป็นอำนาจของศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นคนละเรื่องแยกต่างหากจากกัน ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมที่ ๓ ในสำนวนคดีนี้ซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๗ ชอบแล้ว

คำถาม ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่ได้ลงลายมือชื่อในฟ้องและคดีถึงที่สุด โจทก์จะนำคดีมาฟ้องใหม่ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๑๐/๒๕๕๕ ความผิดตามฟ้องคดีนี้โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นมาแล้วและศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสอง แต่ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มีคำพิพากษายกฟ้องคดีดังกล่าวเพราะโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อในฟ้องและคดีถึงที่สุด ดังนี้ จึงถือ

ไม่ได้ว่า ความผิดตามฟ้องคดีนี้ ศาลในคดีก่อนได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วตามความใน ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์คดีนี้ยังไม่ระงับไปตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถาม สิทธิในการนำคดีมาฟ้องในคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกันกับคดีก่อนระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ เป็นเหตุในลักษณะคดีตามมาตรา ๒๑๓ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๑๐/๒๕๕๕ จำเลยที่ ๓ ร่วมกันรับรถจักรยานยนต์ของกลางคดีนี้และรถจักรยานยนต์ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๑๑/๒๕๔๘ ของศาลจังหวัดราชบุรี ไว้ในคราวเดียวกัน จึงเป็นการกระทำความผิดฐานร่วมกันรับของโจรเพียงกรรมเดียว เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ในคดีดังกล่าวแล้ว สิทธิในการนำคดีมาฟ้องในคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกันจึงระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) และเป็นเหตุลักษณะคดี ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ ซึ่งมีได้ฎีกาด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม การพิพากษาคดีอาญา ศาลจำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาอื่นหรือไม่

หากไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๒๘/๒๕๕๕ ในการพิพากษาคดีอาญาหาได้มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้ศาลจำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาคดีอื่น เพราะคดีอาญาโจทก์ต้องมีหน้าที่นำสืบข้อเท็จจริงที่กล่าวหาอันนั้นจึงจะฟังลงโทษจำเลยได้ ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจะมีผลผูกพันคดีอื่นได้ก็เฉพาะที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ เท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาลแขวงสงขลาไม่ผูกพันในคดีนี้ ศาลก็ยอมวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีนี้ตามที่ปรากฏในสำนวน ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ฟังข้อเท็จจริงในคดีอาญาของศาลแขวงสงขลาแล้ววินิจฉัยว่า โจทก์ร่วมกับจำเลยที่ ๑ สมัครงทะเลาะวิวาทกัน โจทก์ร่วมทำร้ายร่างกายจำเลยที่ ๑ โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายจึงเป็นการไม่ชอบ

เมื่อจำเลยที่ ๑ กับโจทก์ร่วมมีสาเหตุกันมาก่อนแล้ว จำเลยที่ ๑ เป็นฝ่ายลงมือชกต่อยโจทก์ร่วมโดยผ่านช่องกระจกรถก่อน โจทก์ร่วมยอมต้องตอบโต้การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเชื่อว่าโจทก์ร่วมใช้ประตูดกระแทกจำเลยที่ ๑ และออกจากรถไปชกต่อยกับจำเลยที่ ๑ พฤติการณ์ของโจทก์ร่วมจึงฟังได้ว่าโจทก์ร่วมสมัครงทะเลาะวิวาทกับจำเลยที่ ๑ โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยและไม่มีสิทธิยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ